

Veresiye Defteri

– cirik · 05 Kasım 2020

Yıl 1965 ve sonrası yıllarında yaşadığım güzel mahallemizin bakkallarına sık sık giderdim. Çoğunu yakından tanıdım onlar da beni çok iyi tanıdılar , aslında her bakkal ailemizi tanırlardı ve hangi çocuk bakkala gelse güler yüzle karşılardı , ben en çok Haşim bakkal ve Asım bakkal'ı daha sonra Zeki bakkal'ı tanıdım, üzerinde duracağım konu veresiye defterleri , bakkala her geldiğimizde bazen yüzleri bizi tebessümle karşılarken bazen de yorgunluk biraz gergin yahut dargın gibi olurlardı , öte yandan elleri önlerinde duran defterin sayfalarını çevirmekle meşgul olurdu , kimimizin veresiye defteri dediğimiz o çok sayfalı ,sayfa uçları katlanmış ve her sayfası yaz boz çizik acayip bir şey olmuş ,şişmiş şişmiş tuhaf bir hal almış hatta defter olmaktan çıkmış başka bir eşyaya dönüşmüş , kurgu bilim filmlerinde görünen bir eşyaya benzemiş artık ,her bir sahifesinde mahallenin sakinlerinden borcu olanlarının isimleri yazılı olan defter gerçekten harika bir sistemle tutuluyor olmalı ,ben o defteri ilk Asım bakkalda gördüm çocuk gözlerimle , o defteri öğretmenimiz görse kulağını çekerdi bakkal amcaların , yine de bana ultra ,ulaşılmaz ,manyetik çekim gücü olan bir şey gibi gelirdi ,ve sadece ancak bakkalcı amcanın üstün hesap zekası(!) ve yetenekli tarzı ile yazılabilir okunabilirdi ,ve o defter çok önemliydi çok özel ve şifrelerinin kırılması dahi imkansız gibi dururdu ,ne zaman bakkala gitsem gözüm hep o deftere takıldı , içimde bastırılmaz güçlü bir merak ve saygı taşırdım o deftere , çünkü borçlarımız tükettiklerimiz özel dünyamıza dair her şey orada saklanıyor , çoğu zaman bakkal amcanın elinde kalemle defteri açmasını dikkatle izler yüz hatlarını incelerdim ,ve nihayet deftere doğru yöneldiğinde nefesimi tutar gözlerimi açar defterin içine girmeye çalışırdım neredeyse ,ne mi görürdüm ,alt alta rakamlar , çizikler , yazılmış kısa notlar rakamlar tekrar üzerinden yazılmış , karalanmış tekrar yazılmış yine karalanmış altına yazılmış ,tekrar çizgiler ,rakamlar toplanmış toplama yanlışı yapılmış ikinci kez toplanmış hissini veren oynamalar ,tuhaf işaretler ,sağda solda dağınık rakamlar , matematikte yeri olmayan işlemler, alınan ürün isimlerini okumakta çekilen güçlük zaten had safhada bir defter ,yazı ve rakamlar ve toplama ve çıkarmalar sonrasında çarpı şeklinde tüm sayfanın tek çizikle kapatılması...vb, yani kısacası baş döndürücü bir yolculuk olmalı defterin içinde yapılan seyahat , üniversite yıllarımda Asım bakkal amcadan istemiştım bitmiş bir veresiye defterini , isteğimi kabul etmişti , defteri elime aldığımda garip tuhaf bir tedirginlik hissettim , sayfaları iyice şişmiş bir ciltlik defter olmuş üç cilt gibi , hani duyarız ya çöp evler diye , defter de aynı , gerçekten defter rakam ve yazı çöplüğü , kimi sayfalar kirli ve artık okunmaz olmuş ne varsa , merak ettim kendimize ait sayfayı da bulmuştum , duygulandım ,makarna , yumurta,ekmek,yoğurt,sabun,çamaşır tozu , sana yağı ,bisküvi vb. Veresiye defteri kalın bir roman kitabı gibi , bunca karmaşa içinden hesabı doğru tutturmak ,hak yememek , kimseyi mağdur etmemek büyük başarıdır , doğrusu takdir ettim , çünkü hiçbir dedikodusu çıkmadı hiçbir bakkalın .Bazı bakkallar veresiye defterini saklıyor olmalılar ya da göremediğim yerde bulunduruyor olabilirler, o veresiye defterleri için , halkımız onlara " kara kaplı defter" adını vermişti , borç ödemeye gittiklerinde : kara kaplı defterden aç bizim sayfayı dediklerini sık sık duyardım , ayrıca bakkal amcalar yazılan borçlara faiz uygulamazlardı ,bu nokta o yılların insani ahlaki doğal samimi temiz

bir insanlık örneğiydi , aynı mahallenin insanı komşusu arkadaş ve kardeşlik duygularının fotoğrafıydı bu güzel duruş . Üniversite yıllarımda daha iyi kavradım daha iyi gözlemlerdim , bakkal amcalar hangi ev neyi çok tüketiyor , evlere neler giriyor ve mahrem olanlarına kadar biliyor olduklarını fark ettim , babam her ne kadar güvense de komşu bakkal amcalara yine de gölge defter dediğimiz işin sağlaması olan küçük bir defterimiz olurdu , alınan her şey bizim deftere de yazılırdı , borç ödeme günü aynı çıkardı hesabımız , selam olsun buradan o emektar fedakar düzgün temiz insan örneği bakkal amcalara ...

Mustafa kaya

05.11.2020